

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Arıcılıkta ve bal üretimi pazarlamasında yaşanan sıkıntıları, bu sıkıntıların nedenlerini tam olarak saptayabilmek ve çözüm önerileri geliştirmek amacıyla Anayasamızın 98. ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Ali ARSLAN
Muğla Milletvekili
Ve 42 Milletvekili

GEREKÇE:

Arıcılık, Anadolu insanının kültüründe yer edinmiş geleneksel bir tarımsal faaliyettir. Türkiye'nin her yöresinde arıcılık yapılmaktadır. DİE'nin 2000 yılı verilerine göre ülkemizde 200 bin tarım işletmesinde arılı kovan bulunmaktadır. Otuz bin ailenin ortalama 100 koloni ile arıcılıktan geçimini sağladığı tahmin edilmektedir. 1970'li yıllarda 2 milyon olan koloni varlığı 1990'lı yıllarda 500 bine, bal üretimi ise 20 bin tondan 60 bin tona yükselmiştir. Sonraki 10 yıllık süreçte koloni varlığımız 1 milyon daha artmasına karşın bal üretimimiz yıllara bağlı dalgalanmalarla birlikte 60-70 bin ton arasında kalmıştır.

Ülkemizde 1990-2004 yılları arasında yürütülen arıcılık politikaları sayesinde arıcı ve koloni sayıları artmış ise de, bu artış üretime dönüşmemiş, aksine arıcıların gelirlerinin azalmasına neden olmuştur. Oysa emeği ve tüm yatırımı ile üretim sürecine katılan arıcıların yaşam standartlarının iyileştirilmesi devletin temel politikalarından olması gerekmektedir. Varolan yapı içinde arıcılıkta yeni istihdam olanaklarının yaratılması mümkün değildir. Arıcılık işletmelerinin verimliliğinin artırılması ve sorunlarının çözümünü; insani çözümler, yapısal çözümler ve teknik çözümler şeklinde üç grupta toplamak olasıdır.

Türkiye arıcılığının bugünkü yapısı geleceğe yönelik umutlarımızı azaltıcı niteliktedir. Türkiye'de arıcılık işletmeleri azalan gelirlerini korumak için koloni sayılarını artırmaktadır. Böyle olunca az sayıda ve güçlü koloniler yerine çok sayıda zayıf kolonilerle çalışmak zorunda kalmaktadırlar. Son 50 yıllık süreçte koloni sayısı sürekli artmış, koloni başına verim ise ilkel kovan oranının azalmasıyla artmakla birlikte son on yılda 15-16 kg düzeyinde kalmıştır. Yarım yüz yıllık süreçte arıların yararlandığı orman alanlarının 5 milyon ha, çayır, mera alanları ise 16 milyon ha azalması, pestisit kullanımının denetimsiz yapılması bal arılarının nektar kaynaklarını azaltmıştır.

Ticari ilişkilerimiz açısından önemli olan AB ülkelerinde kişi başına yıllık bal tüketimi 0,7 kg'dır. AB'de son 5 yılda hem üretim miktarlarında hem de dışarıda yükselmeler olmuştur. Balın % 80'i sofralık, % 20'si başta fırıncılık olmak üzere gıda sanayiinde kullanılmaktadır. Birliğe dışatım yapan ülkeler sırasıyla; Çin (% 29), Arjantin (% 11), Meksika (% 10) ve Türkiye (% 8) dir. AB ülkeleri uluslararası ticaretin giderek artan fiyat baskılarına karşı tüm tarımsal ürünlerde olduğu gibi arıcılarını da fiyat desteklemeleriyle korumuş, arıcılığın ve arıcıların ayakta kalmasını sağlamıştır. Ancak AB önümüzdeki yıldan itibaren Dünya Ticaret Örgütü kurallarına bağlı olarak fiyat desteğini tamamen terk edecektir. Buna karşılık AB diğer çiftçileri gibi arıcılarını da dış rekabete karşı korumada yeni çözümleri şimdiden uygulamaya koymuş, bitki ve hayvan sağlığı ve gıda güvenliği koşullarını daha etkili biçimde yerine getirmeye başlamıştır. Bu amaçla 1995 yılından sonra Gıda Kodeksinde tüketici beklentileri yönünde yapılan yeni düzenlemeler üretici ülkelerin AB ülkelerine gıda satışlarını her geçen gün daha da zorlaştırmaktadır. Topluluk, refah düzeyi, ürün miktarı, çeşitliliği ve kalitesi bakımından ulaşılan düzey nedeniyle de bal dahil olmak üzere tarım ürünleri dışalımında son derece seçici davranmaya başlamıştır. Bu nedenle dışatımcı ülkelerin AB pazarlarına girmeleri her geçen gün zorlaşmaktadır.

Bu bakımdan Avrupa Birliği ülkelerine bal dışatımında her gün yeni zorluklarla karşılaşacağı beklenmelidir. Özellikle 2003 yılında Avrupa Birliği ülkelerine sattığımız balların önemli bir kısmının iade edilmesi hem bu bağlamda değerlendirilmeli, hem de iade gerekçelerindeki haklılık payları dikkate alınmalıdır.

Bugün ülkemizde yalnızca katkı ve kalıntı nedeniyle dışatım iadeleri yaşanmamakta; sahte (=taklit) bal olayıyla da karşı karşıya bulunmaktadır. Bu durum, gerçek bal üreticilerini son derece mağdur etmiş; geçen yıl tenekesi 120-130 milyon TL'ye satılan bal, bu yıl ancak 50-60 milyon TL eder hale gelmiştir. Fiyatın bu denli düşmesi yanında, yapılamayan dışatımdan ötürü, bal, üreticilerin elinde kalmıştır. Yıllık üretimi 20-30 bin ton arasında olan Muğla'da 10 bin tonun üzerindeki bal üretici elinde alıcı beklemektedir.

Balda yaşanan bir diğer sıkıntı da Çin'den; İran'dan kaçak olarak ya da sınır ticareti yoluyla giren baldan kaynaklanmaktadır.

Sayılan tüm nedenlerle büyük bir bunalım yaşayan bal üreticisi çiftçimiz feryat etmekte, ama sorununa çözüm bulamamaktadır.

- 1.- Ali ARSLAN-Muğla
- 2.- Ferit Mevlüt ASLANOĞLU-Malatya
- 3.- Ahmet KÜÇÜK-Çanakkale
- 4.- Hüseyin ÖZCAN-Mersin
- 5.- Nadir SARAÇ-Zonguldak
- 6.- Gürol ERGİN-Muğla
- 7.- Tacidar SEYHAN-Adana
- 8.- Ufuk ÖZKAN-Manisa
- 9.- Halil ÜNLÜTEPE-Afyonkarahisar
- 10.- Erdal KARADEMİR-İzmir
- 11.- Rasim ÇAKIR-Edirne
- 12.- Mehmet U. NEŞŞAR-Denizli
- 13.- Feridun AYVAZOĞLU-Çorum
- 14.- Hasan GÜYÜLDAR-Tunceli
- 15.- Nejat GENCAN-Edirne
- 16.- Erol TINASTEPE-Erzincan
- 17.- Gökhan DURGUN-Hatay
- 18.- Kemal DEMİREL-Bursa
- 19.- Nurettin SÖZEN-Sivas
- 20.- Abdulaziz YAZAR-Hatay
- 21.- Mustafa ÖZYURT-Bursa
- 22.- Oya ARASLI-Ankara
- 23.- Şefik ZENGİN-Mersin
- 24.- Yavuz ALTINORAK-Kırklareli
- 25.- N. Gaye ERBATUR-Adana
- 26.- Ramazan Kerim ÖZKAN-Burdur
- 27.- İdris Sami TANDOĞNU-Ordu
- 28.- Mehmet Vedat MELİK-Şanlıurfa
- 29.- Mehmet SEMERCİ-Aydın
- 30.- Muharrem KILIÇ-Malatya
- 31.- Mevlüt COŞKUNER-Isparta
- 32.- Ali Cumhur YAKA-Muğla
- 33.- Feridun Fikret BALOĞLU-Antalya
- 34.- Mustafa GAZALCI-Denizli
- 35.- Kemal SAĞ-Adana
- 36.- Mehmet Ziya YERGÖK-Adana
- 37.- Muhsin KOÇYİĞİT-Diyarbakır
- 38.- Mehmet Ali ARIKAN-Eskişehir
- 39.- Vahit ÇEKMEZ-Mersin
- 40.- İzzet ÇETİN-Kocaeli
- 41.- Atilla KART-Konya
- 42.- Ahmet YILMAZKAYA-Gaziantep
- 43.- Mustafa YILMAZ-Gaziantep